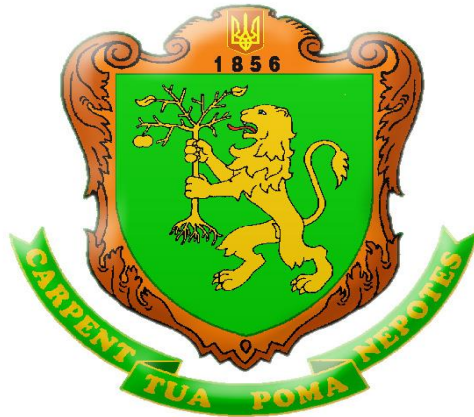

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет природокористування
Факультет будівництва та архітектури
Кафедра технології та організації будівництва

СИЛАБУС

НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОНОМІКА БУДІВНИЦТВА»

для студентів спеціальності
192 «Будівництво та цивільна інженерія»
ОС «бакалавр»
ОП «Будівництво та цивільна інженерія»

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Вивчаючи зазначений курс, здобувачі вищої освіти формують інтегральні, загальні та фахові компетентності, а саме опановують знання щодо показників економічної ефективності інвестицій, особливостей формування і визначення кошторисної вартості будівництва, складу кошторисної документації, уміння розраховувати показники економічної ефективності інвестицій, потребу будівельної організації в обіговому капіталі, визначати ціну будівельної продукції та складати кошторисну документацію.

Обсяг: 4 кредити (120 годин).

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення дисципліни «Економіка будівництва» є поглиблене ознайомлення студентів з економічними показниками, які характеризують будівельне виробництво та проектування, і порядком визначення вартості відповідних робіт. Дисципліна формує економічне мислення у сферах будівництва і проектування різноманітних об'єктів і використання основних засобів та обігового капіталу будівельної організації.

Основним завданням вивчення дисципліни є набуття студентом наступних

- загальних компетентностей (ЗК):

ЗК01. Здатність узагальнювати, аналізувати, систематизувати, знаходити закономірності, мислити логічно та абстрактно.

ЗК02. Вміння аргументовано і ясно будувати усну і письмову мову, здатність ефективно спілкуватися з різною аудиторією

ЗК03. Здатність планувати та організовувати власну діяльність як індивідуальну так і як складову колективної діяльності.

ЗК04. Потреба та здатність до постійного самостійного пошуку та аналізу інформації, поглиблення набутих та здобуття нових знань.

ЗК06. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК09. Знання та навички застосування законів та нормативних актів України (трудове право, екологічне право та ін.)

- фахових компетентностей (ФК):

ФК02. Знання сучасних вимог нормативної документації в галузі будівництва, здатність створювати та використовувати технічну документацію.

ФК15. Здатність до розробки раціональної організації та управління будівельним виробництвом при зведенні, ремонті та реконструкції об'єктів з урахуванням вимог охорони праці та довкілля.

ФК18. Здатність виконувати та аналізувати економічні розрахунки вартості будівельних об'єктів.

ФК19. Здатність прогнозувати та вміти оцінювати економічну доцільність зведення будівель та інженерних споруд на етапі проектування

Програмні результати навчання:

ПРН 01. Демонстрування уміння аналізувати, систематизувати, знаходити закономірності, логічно мислити, здатності ефективно спілкуватися усно та письмово з використанням професійної термінології, доносити до фахівців та нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень.

ПРН 02. Робочі навички у плануванні та організації власної діяльності як індивідуальної, так і як складової колективної діяльності.

ПРН 04. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій для пошуку та аналізу інформації, розрахунків, виконання графічної документації.

ПРН 07. Навички у створенні та використанні технічної документації в галузі будівництва на основі знання сучасних нормативних вимог.

ПРН 20. Прогнозувати та вміти оцінювати економічну доцільність зведення будівель та інженерних споруд на етапі проектування, виконувати та аналізувати економічні розрахунки вартості будівельних об'єктів.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни (зміст)

1. Капітальне будівництво в системі національної економіки України.
2. Інвестиційна діяльність у капітальному будівництві.
3. Економічна ефективність інвестицій в будівництві.
4. Економіка будівельного проектування.
5. Ціноутворення та кошторисна вартість будівельної продукції.
6. Управління будівельною організацією та планування її виробничо-господарської діяльності.
7. Виробничі та фінансові ресурси в будівництві.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Основними видами навчальних аудиторних занять, під час яких здобувачі вищої освіти отримують необхідні знання, є лекції, практичні заняття, консультації.

При викладанні теоретичного матеріалу передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як лекції – бесіди і лекції-візуалізації. Лекція-бесіда забезпечує безпосередній контакт викладача з аудиторією і дає змогу привернути увагу до найбільш важливих питань економіки будівництва, визначити у процесі діалогу особливості сприйняття навчального матеріалу здобувачами вищої освіти.

Лекція-візуалізація – візуальна форма подачі теоретичного матеріалу з розгорнутим або коротким коментуванням візуальних матеріалів, що переглядають технічними засобами навчання або аудіо-відеотехніки. При проведенні практичних занять передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як виконання індивідуальних завдань та робота у малих групах.

Здобувачі вищої освіти працюють з друкованим інформативним матеріалом або з матеріалом мережі Інтернет, виконують усні та письмові завдання, виступають з доповідями, підготовленими як індивідуальні завдання, працюють зі спеціалізованим програмним забезпеченням із виготовлення кошторисної документації. Програмою передбачено такі розрахунково-графічні роботи для формування професійної компетентності: розрахунок обсягів будівельних робіт за індивідуальними кресленнями, складання локальних та об'єктних кошторисів і зведеного кошторисного розрахунку вартості будівництва.

Завдання для самостійного вивчення навчальної дисципліни

№ теми	Питання теми і завдання
1	Форми відтворення основних засобів будівельною галуззю. Обсяги та індекси будівельної продукції (дані Держстату України)
2	Пріоритети в інвестиційній діяльності. Капітальні інвестиції (дані Держстату України)
3	Система показників оцінки економічної ефективності інвестицій. Методика визначення економічної ефективності витрат на наукові дослідження і розробки (Наказ Міністерства економіки України від 26.09.2001 №218/446).
4	Визначення вартості проектних, науково-проектних, вишукувальних робіт та експертизи проектної документації на будівництво – настанова, затверджена Наказом Мінрегіону «Про затвердження кошторисних норм України у будівництві» № 281 від 01.11.2021 р.
5	Визначення вартості будівництва – настанова з визначення вартості будівництва (Наказ Мінрегіону «Про затвердження кошторисних норм України у будівництві» №281 від 1.11.2021 р.)
6	Планування виробництва як визначальний принцип управління будівельною організацією. Вартість капіталу будівельного підприємства.
7	Оцінка основних засобів, їх фізичний та моральний знос, амортизація основних засобів. Строки корисного використання основних засобів (Наказ Міністерства фінансів України від 25.09.2015 №840)

План лекційних занять з дисципліни

№ п/п	Тема і короткий зміст	К-сть год.	
		Лекцій-них	Самос. роботи
1	2	3	4
1	Капітальне будівництво в системі національної економіки України. Роль, значення та особливості капітального будівництва. Форми відтворення основних засобів будівельною галуззю. Учасники інвестиційного процесу з капітального будівництва. Категорії складності і класи наслідків об'єктів будівництва. Організація будівництва та фінансування. Роль обігового капіталу будівельної організації.	4	8
2	Інвестиційна діяльність у капітальному будівництві. Економічний зміст інвестицій. Планування капітальних вкладень, їх склад і структура. Об'єкти і суб'єкти інвестиційної діяльності в Україні. Ринок інвестицій і ринок інвестиційних товарів. Довгострокове кредитування інвестицій в основні виробничі засоби. Лізингове інвестування. Пріоритети в інвестиційній діяльності.	4	10
3	Економічна ефективність інвестицій в будівництві. Загальні положення визначення ефективності інвестицій. Система показників оцінки економічної ефективності інвестицій. Показники загальної (абсолютної) та порівняльної економічної ефективності інвестицій. Чинник часу та його вплив на ефективність інвестицій в будівництві.	6	6
4	Економіка будівельного проектування. Стадії та зміст проектної документації. Система техніко-економічних показників проектів будівель і споруд. Вплив об'ємно-планувального вирішення проектів на техніко-економічні показники.	4	8
5	Ціноутворення та кошторисна вартість будівельної продукції. Ціноутворювальні чинники впливу на будівельну продукцію. Нормативна база кошторисних розрахунків. Визначення кошторисної вартості будівництва й структура кошторису. Види й склад інвесторської кошторисної документації. Порядок складання локальних кошторисів і відомостей ресурсів до них. Складання об'єктних кошторисів і зведених кошторисних розрахунків.	10	6
6	Управління будівельною організацією та планування її виробничо-господарської діяльності. Цілі, функції, принципи та методи господарського керівництва. Маркетингове управління будівельною організацією. Чинники впливу зовнішнього середовища на результати діяльності будівельної організації. Планування виробничо-господарської діяльності будівельної організації. Формування програми робіт будівельної організації.	2	10
7	Виробничі та фінансові ресурси в будівництві. Класифікація та структура основних засобів у будівельній організації. Оцінка основних засобів, їх фізичний та моральний знос, амортизація основних засобів. Показники й способи підвищення ефективності використання основних засобів.	2	8
ВСЬОГО		32	56

ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1	Капітальне будівництво в системі національної економіки України.	2
2	Інвестиційна діяльність у капітальному будівництві.	4
3	Економіка будівельного проектування.	6
4	Економічна ефективність інвестицій в будівництві.	4
5	Ціноутворення, ціна та кошторисна вартість будівельної продукції.	8
6	Управління будівельною організацією та планування її виробничо-господарської діяльності.	4
7	Виробничі та фінансові ресурси в будівництві.	4
ВСЬОГО		32

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

1. Усне опитування (фронтальне, індивідуальне, детальний аналіз відповідей студентів).
2. Письмова аудиторна та поза аудиторна перевірка розв'язування задач і прикладів, розрахунково-графічних робіт.
3. Практична перевірка (виконання практичної роботи зі спеціалізованим програмним забезпеченням із виготовлення кошторисної документації).
4. Підсумковий контроль (екзамен).

Види контролю: Поточний контроль, проміжна та семестрова атестація

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль та самостійна робота (разом 50 балів)							Підсумковий контроль (екзамен)	Сума
розділ 1							50 балів	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7		
4	8	10	10	10	4	4		

T1, T2 ... T7 – теми

Відпрацювання пропущених занять студентами здійснюється відповідно до «Положення про порядок відпрацювання студентами Львівського національного аграрного університету пропущених лекційних, практичних, лабораторних та семінарських занять». Студент представляє конспект з пропущеної теми лекційного курсу та опрацьований практичний матеріал з відповідної тематики. Самостійне вивчення навчальної дисципліни за темами передбачає також підготовку рефератів, доповідей, презентацій (максимальна кількість балів - 5 за одну тему, але не більше 10 за весь курс дисципліни).

Форма підсумкового контролю успішності навчання: екзамен.

КРИТЕРІЇ ПОТОЧНОГО ОЦІНЮВАННЯ

Поточне оцінювання здійснюється за кожним завданням в межах розділів. Оцінюються і завдання, виконувані в аудиторії, і завдання, виконувані під час самостійної роботи. Протягом вивчення дисципліни здійснюється самоконтроль. Загальні критерії оцінок: **“відмінно”** – здобувач вищої освіти виявив всебічні, систематичні та глибокі знання навчального матеріалу дисципліни, передбаченого програмою; опрацював основну та додаткову літературу, рекомендовану програмою; проявив творчі здібності у розумінні, логічному, стислому та ясному трактуванні навчального матеріалу; засвоїв взаємозв’язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності. **“добре”** – здобувач вищої освіти виявив систематичні та глибокі знання вище середнього рівня навчального матеріалу дисципліни; продемонстрував уміння легко виконувати завдання, передбачені програмою; опрацював літературу, рекомендовану програмою; засвоїв взаємозв’язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності. **“задовільно”** – здобувач вищої освіти виявив знання навчального матеріалу дисципліни в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; виконав завдання, передбачені програмою; ознайомився з основною літературою, що зазначена у програмі; припустив значну кількість помилок або недоліків у відповідях на запитання співбесіди, при виконанні завдань тощо, які може усунути самостійно. **“незадовільно”** – здобувач вищої освіти не має знань зі значної частини навчального матеріалу; допускає принципові помилки при виконанні більшості передбачених програмою завдань.

Питання з дисципліни «Економіка будівництва», які виносяться на екзамен

- 1 Дайте визначення поняття «Основні засоби»
- 2 Проектувальник - учасник інвестиційного процесу в будівництві. Назвіть його функції
- 3 Назвіть особливості будівництва як галузі
- 4 Назвіть форми відтворення основних засобів і розкрийте їх зміст
- 5 Дайте визначення поняття «Іпотека». Назвіть основних учасників іпотечного кредитування в будівництві
- 6 Назвіть основних учасників інвестиційного процесу в системі капітального будівництва
- 7 Дайте визначення поняття «Лізинг». Назвіть основних учасників іпотечного кредитування в будівництві
- 8 Назвіть два типи інтересів замовника, які зустрічаються в будівництві
- 9 Назвіть можливі пріоритети для інвесторів, які здійснюють реальні інвестиції
- 10 Назвіть державні пріоритети інвестиційної діяльності
- 11 Опишіть порядок визначення класу наслідків (відповідальності) об'єкта будівництва
- 12 Які характеристики можливих наслідків беруть до уваги для визначення класу наслідків (відповідальності) об'єкта будівництва?
- 13 Назвіть аспекти оцінки ефективності інвестицій
- 14 Назвіть переваги і недоліки господарського способу будівництва (порівняно з підрядним)
- 15 Назвіть переваги і недоліки підрядного способу будівництва (порівняно з господарським)
- 16 Назвіть основні завдання Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України
- 17 Опишіть порядок визначення потреби будівельної організації в обіговому капіталі
- 18 За якими ознаками класифікуються інвестиції ?
- 19 Як під час визначення класу наслідків (відповідальності) об'єкта враховують можливі економічні збитки?
- 20 Які форми кредитів можуть використовуватися у сфері будівництва?
- 21 Назвіть функції замовника будівництва

- 22 Назвіть учасників іпотечного та лізингового кредитування
- 23 Опишіть порядок визначення точки беззбитковості на прикладі житлового будівництва
- 24 Наведіть приклади постійних і змінних затрат будівельної організації
- 25 Поясніть формулу залежності між величиною початкового капіталу K і щорічним капіталом P за відомої норми прибутку i (метод щорічних затрат)
- 26 Поясніть формулу розрахунку NPV (метод чистої теперішньої вартості)
- 27 Опишіть взаємозв'язки між учасниками інвестиційного процесу в будівництві
- 28 Назвіть функції підрядника в системі капітального будівництва
- 29 Назвіть приклади будівельної продукції. У чому її особливості?
- 30 Дайте визначення будівництва як галузі національної економіки
- 31 Назвіть функції підрядника в системі капітального будівництва
- 32 Опишіть взаємозв'язки між учасниками інвестиційного процесу в будівництві
- 33 Назвіть основні показники, що використовуються для оцінки економічної ефективності проектів
- 34 У чому полягають економічний та соціальний ефекти від інвестиційної діяльності?
- 35 Назвіть основні функції учасників реалізації інвестиційних проектів
- 36 Що відображають показники бюджетної, фінансової, соціальної, екологічної, ресурсної ефективності інвестицій?
- 37 Як фактор часу впливає на ефективність інвестицій в будівництві ?
- 38 Опишіть склад основних техніко-економічних показників проектів житлових будинків
- 39 Вплив конструктивних рішень житлового будинку на його економічні показники
- 40 Вплив об'ємно-планувального вирішення житлового будинку на його економічні показники
- 41 Опишіть метод щорічних затрат для визначення ефективності життєвого циклу капіталу (ефективності інвестицій)
- 42 Опишіть метод чистої теперішньої вартості для визначення ефективності життєвого циклу капіталу (ефективності інвестицій)
- 43 Опишіть порядок розрахунку чистої теперішньої вартості (NPV) для оцінки ефективності будівельного інвестиційного проекту
- 44 Опишіть порядок визначення внутрішньої норми прибутковості (IRR) для оцінки ефективності будівельного інвестиційного проекту
- 45 Назвіть основні стадії проектування
- 46 Як розраховують показники «планувальний коефіцієнт» та «об'ємний коефіцієнт», які характеризують економічність проектів будівель
- 47 Розкрийте зміст таких показників економічності генерального плану: «коефіцієнт забудови», «коефіцієнт використання території», «коефіцієнт компактності»
- 48 За якими показниками оцінюють об'ємно-планувальні рішення?
- 49 Які фактори впливають на економічні показники багатоповерхового житла?
- 50 Вплив кількості поверхів житлового будинку на його економічні показники
- 51 Які документи входять у склад інвесторської кошторисної документації?
- 52 Назвіть основні глави зведеного кошторисного розрахунку вартості будівництва
- 53 Який порядок нумерації локальних кошторисів, об'єктних кошторисів?
- 54 Які величини відображаються у графах локального кошторису?
- 55 Назвіть основні підсистеми комплексу АВК-5
- 56 На основі чого складається об'єктний кошторис?
- 57 Схема ціноутворення в будівництві
- 58 Опишіть порядок нарахування амортизації об'єкта основних засобів прямолінійним методом
- 59 Опишіть порядок нарахування амортизації об'єкта основних засобів методом прискореного зменшення залишкової вартості
- 60 Назвіть методи нарахування амортизації об'єктів основних засобів

Рекомендована література

Базова

1. Матвійшин Є. Г. Економіка будівництва : методичні рекомендації для самостійного вивчення дисципліни для студентів ОС «бакалавр» спеціальності 192 – Будівництво та цивільна інженерія. – Дубляни : ЛНАУ, 2020. – 14 с.
2. Матвійшин Є. Г. Економіка будівництва: методичні рекомендації до виконання практичних робіт для студентів РВО «бакалавр» спеціальності 192 – «Будівництво та цивільна інженерія». – Дубляни : ЛНАУ, 2024. – 54 с..
1. Васюта В. Б. Навчальний посібник до використання програмного комплексу АВК-5 для визначення вартості будівництва. – Полтава: ПолтНТУ, 2015. – 117 с.
2. Гойко А. Ф. Економіка будівництва : навчальний посібник / А.Ф. Гойко, К.В. Ізмайлова, П.М. Куліков ; за заг.ред. П.М. Кулікова. – К.: КНУБА, 2014. – 168 с.
3. Економіка будівництва : навч. посіб. / Л.С. Губар. – К. : Аграрна освіта, 2014. – 560 с.
4. Економіка проектування в будівництві : навч. посіб. / А.Ф. Гойко та ін. – К.: КНУБА, 2015. – 236 с.
5. Кошторисні норми України «Настанова з визначення вартості будівництва» (Наказ Мінрегіону «Про затвердження кошторисних норм України у будівництві» № 281 від 1.11.2021 р.)

Допоміжна

1. Козак Р.В., Фабрика Ю.М. Економічне порівняння варіантів проектів будівель і визначення потреби будівельної фірми в оборотних коштах / Методичні рекомендації для виконання курсової роботи з дисципліни "Економіка будівництва (СК)" зі спеціальності "ПЦБ" ЛНАУ, 2011. – 28 с.
2. Кошторисні норми України «Настанова з визначення вартості будівництва» (Наказ Мінрегіону «Про затвердження кошторисних норм України у будівництві» № 281 від 1.11.2021 р.)
3. Матвійшин Є.Г. Загальні питання економіки будівництва : курс лекцій. – Львів: Львів.держ.агроуніверситет, 1997. – 54 с.
4. Методичні вказівки до виконання розрахунково-графічної роботи з дисципліни «Кошторисна справа» / Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О.М. Бекетова; уклад. А.І. Зіньковська. – Х.: ХНУМГ, 2013. – 55 с.
5. Тугай А.П., Шилов Е.Й., Гойко А.Ф. Економіка будівельних організацій: курс лекцій. – К.: Міленіум, 2002. – 224 с.
6. Ціноутворення у будівництві, № 01, січень 2018. НВФ «Інпроект»
7. Шилов Е.Й., Гойко А.Ф. Аналіз і управління інвестиційними проектами: навчальний посібник. – К.: КНУБА , 2001. – 70 с.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотечно-інформаційні ресурси – книжковий фонд, періодика та фонди на електронних носіях бібліотеки ЛНАУ, державних органів науково-технічної інформації, наукових, науково-технічних бібліотек та інших наукових бібліотек України.
2. Електронні інформаційні ресурси мережі Інтернет: <http://budmex.com.ua>; <http://online.budstandart.com/ua/>, www.ukrstat.gov.ua, <http://www.knuba.edu.ua/ukr>.

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ») В АУДИТОРНИЙ ЧАС

Курс передбачає роботу в колективі. Студенти під час лекційних занять ведуть конспект з відповідної теми. Під час заняття або ж в кінці лектор ставить питання, веде діалог з аудиторією для кращого засвоєння теоретичного матеріалу. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані під час самостійної підготовки завдання та відвідує консультації викладача. Під час роботи над індивідуальними, розрахунково-графічними роботами не допустимо порушення академічної доброчесності.

